

Verschillende waarnemingen van het erwttenkrabbetje *Pinnotheres pisum* (Linnaeus, 1758) in april en mei 2001 te Koksijde

16171

M.-Th. Vanhaelen

Het was van november en december 1999 geleden (Vanhaelen, 2000) dat ik nog erwttenkrabbetjes gezien had. Na twee weken zoeken naar hondshaai- en roggencapsels in een met olie besmeurde vloedlijn (16 april 2001 tot en met 28 april 2001) waar ik tussen de knotswieren ook 2 eikapselbanden van de tepelhoorn *Natica catena* vond (Koksijde, 23 april), richtte ik mij vanaf 29 april weer meer op het mediolitoraal. Die dag raapte ik één doublet grote strandschelp *Macra corallina* op, naast het strandhoofd Ster der Zee. Ik meende dat het dier dood was, daar het lichtjes gaapte. Thuis bemerkte ik pas een vrouwelijk erwttenkrabbetje *Pinnotheres pisum* (fig.1). Toen Ingrid dit vernam, vertelde ze mij dat ook zij een vondst gedaan had, nl. een koppeltje in een *Mytilus galloprovincialis*.

De dagen nadien controleerde ik de levend aangespoelde bivalven. Het resultaat kan u vinden in bijgevoegde tabel. Het verwonderde me vooral dat de meeste wijfjes reeds eieren droegen. Adema (1991) vermeldt dat wijfjes met eieren bekend zijn van de maanden juni tot en met augustus. Aan de kleur en de omvang van de eiermassa kon zowat het ontwikkelingsstadium herkend worden. Het is ook de eerste maal dat ik *Pinnotheres pisum* zo talrijk vind in de kokkel. Maar, ja, het moet gezegd worden: de kokkel is vele jaren lang praktisch afwezig geweest op de Belgische stranden. In de kleinste kokkels en mossels die geïnspecteerd werden, zaten geen erwttenkrabbetjes. Op 29 mei 2001 keek ik nog eens 6 *Mytilus edulis*, van de golfbrekers, 4 *Spisula solida*, 1 *Spisula subtruncata* en 2 *Donax vittatus*, allen levend, na, zonder resultaat. De 5 doubletten *Cerastoderma edule* van die dag, (tot 4,2 cm) waren, helaas reeds leeggepikt.

Vermoedelijk hebben de 4 tamelijk zachte voorbije winters (na 1997) ertoe bijgedragen dat er dit jaar zoveel erwttenkrabbetjes waargenomen worden.

Tabel. Vondsten *Pinnotheres pisum*: Koksijde: april -mei 2001

datum	vindplaats Koksijde	beschrijving	tweekleppige gastheer - levend	gecontroleerde bivalven	waar- nemer
29/04/2001	Naast strandhoofd Ster der Zee	1 ♀ levend; dier: beige+oranje schildbreedte: 8,5 mm	<i>Maetra corallina</i> 6 cm	1 <i>Maetra corallina</i> 2 <i>Cerastoderma edule</i>	MV
02/05/2001	St.-André tot Vissersmonument	1 ♀ met eieren; schildbreedte: 8 mm; eiermassa ong. even groot als het oranje dier, eitjes baksteenrood	<i>Cerastoderma edule</i> 3,2 cm	23 <i>Cerastoderma edule</i> 5 <i>Maetra corallina</i>	MV
		1 ♀ met dooiermassa, nog niet in eitjes verdeeld; schildbreedte: 9 mm; dier: oranje	<i>Cerastoderma edule</i> 3,5 cm	3 <i>Mytilus edulis</i> forma <i>galloprovincialis</i>	MV
		1 ♀ met dooiermassa, nog niet in eitjes verdeeld; schildbreedte 8 mm; dier: wit	<i>Cerastoderma edule</i> 3,6 cm		MV
		1 ♀ met eieren; eiermassa veel groter dan het dier; eieren donkerrood, dier: bruinachtig; schildbreedte: 11 mm	<i>Mytilus edulis</i> forma <i>galloprovincialis</i> , 5 cm		MV
08/05/2001	St.-André tot 1 ste golfbreker	1 ♀ met eieren; schildbreedte: 9 mm; eieren: oranje; dier: wit	<i>Cerastoderma edule</i> 3,5 cm	25 <i>Cerastoderma edule</i> 4 <i>Mytilus edulis</i>	MV
		1 ♀ schildbreedte: 8 mm; dier: beige	<i>Cerastoderma edule</i> 4 cm		MV
		1 ♂ schildbreedte: 2 mm; dier: beige	<i>Cerastoderma edule</i> 3,5 cm		MV
		1 ♂ schildbreedte: 2,2 mm; dier: roosachtig	<i>Cerastoderma edule</i> 3,3 cm		MV
		1 koppeltje - ♀ met donkerrode eieren; schildbreedte: 9 mm; dier: wit+oranje - ♂ schildbreedte 5 mm; dier: oranjeachtig	<i>Mytilus edulis</i> forma <i>galloprovincialis</i> 5,5		MV
15/05/2001	Ster der Zee tot Schipgat	♀ met eieren: schildbreedte: 8 mm; eiermassa 12x7x5mm, eitjes: donkerrood; dier: wit	<i>Cerastoderma edule</i> 3,1 cm	1 <i>Cerastoderma edule</i> 1 <i>Spisula solida</i>	MV

Summary

During April and May, 2001 the pea crab *Pinnotheres pisum* (Linnaeus, 1758) was frequently present in the bivalves *Macra corallina*, *Mytilus edulis* and *Cerastoderma edule* stranded on the beaches of Koksijde and Oostduinkerke

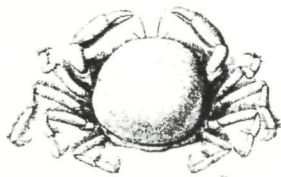
Literatuur

Adema, J.P.H.M., 1991. De krabben van Nederland en België (Crustacea, Decapoda, Brachyura). Leiden: Nationaal Natuurhistorisch Museum, xi, 244 p.

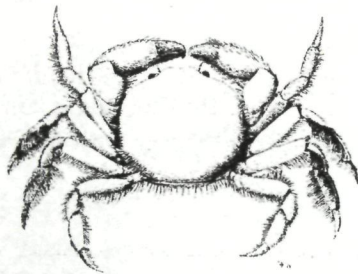
Vanhaelen, M.-Th., 2000. Toename van het erwtenkrabbtje, *Pinnotheres pisum* (Linnaeus, 1758)? De Strandvlo 20(1):10-11

**Ter Yde 1
8670 Koksijde**

Fig.1. *Pinnotheres pisum* (Naar J.P.H.M., Adema (1991))

♀ *Pinnotheres pisum*

♂ *Pinnotheres pisum*